

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **Rapid life životnej poisťovne, a.s.**, so sídlom v Košiciach, Garbiarska č. 2, IČO: 31 690 904, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Užhorodská č. 21, v mene ktorej vykonáva advokáciu ako konateľ advokát JUDr. Daniel Blyšťan, proti povinnej **L. B.**, bývajúcej v K., o vymoženie **34,79 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 20 Er 2125/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 27. februára 2013, sp. zn. 11 CoE 66/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala na Exekútorskom úrade súdneho exekútora JUDr. Mgr. Andreja Dembického (ďalej len „súdny exekútor“) návrh na vykonanie exekúcie proti povinnej na vymoženie sumy 34,79 € s príslušenstvom. Povinnosť povinnej zaplatiť vymáhanú sumu preukazovala rozhodcovským rozsudkom Arbitrážneho súdu Košice z 8. marca 2010, sp. zn. 3 C 1191/2009. Súdny exekútor následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Košice I (ďalej len „exekučný súd“) o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Exekučný súd uznesením z 29. februára 2012, č. k. 20 Er 2125/2011-21 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Rozhodnutie odôvodnil neprijateľnosťou rozhodcovskej doložky ako zmluvnej podmienky nachádzajúcej sa v poisťnej zmluve z 29. septembra 2008 (vo Všeobecných poisťných podmienkach časť XV

bod 1), majúcej charakter spotrebiteľskej zmluvy. Uviedol, že rozhodcovská doložka nebola dohodnutá individuálne, pretože bola vo Všeobecných poistných podmienkach vopred a jednostranne naformulovaná, v dôsledku čoho povinná (majúca v právnom vzťahu založenom poistnou zmluvou postavenie spotrebiteľa) nemohol reálne ovplyvniť jej obsah. Zároveň spôsobovala nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej, keďže ju nútila k rozhodcovskému konaniu, ktorého samotné iniciovanie bolo spoplatnené sumou bývalých 6 000,- Sk, pričom rozhodcovský súd mohla vybrať len oprávnená bez možnosti povinnej podieľať sa na jeho kreovaní. Rozhodcovská doložka ako neprijateľná podmienka bola už od počiatku neplatnou podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, preto rozhodcovský rozsudok vydaný rozhodcovským súdom, ktorý na to nebol oprávnený, nemôže nikoho zaväzovať.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Košiciach uznesením z 27. februára 2013, sp. zn. 11 CoE 66/2012 napadnuté uznesenie exekučného súdu podľa § 219 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) ako vecne správne potvrdil. Stotožnil sa s dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení exekučného súdu, na ktoré v podrobnostiach poukázal a na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia uviedol ďalšie dôvody.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená (ďalej aj ako „dovolateľka“). Navrhla napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie exekučného súdu zrušiť a vec vrátiť exekučnému súdu na ďalšie konanie. Predovšetkým namietala, že sudy jej nesprávnym postupom odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). K odňatiu možnosti riadne konať pred súdom došlo podľa nej tým, že sudy zamietli žiadosť súdneho exekútora na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie bez toho, aby pre vydanie takýchto rozhodnutí boli splnené zákonom stanovené podmienky, že vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a neumožnili jej tak vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, a že odvolací súd sa nezaoberal jej písomným podaním z 23. apríla 2012, ktorým len doplnila svoju právnu argumentáciu uvedenú v odvolaní. Dovolateľka ďalej vyčítala obom súdom, že svoje rozhodnutia dostatočne neodôvodnili (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a založili ich na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Povinná sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolaací súd“) skúmal najprv prípustnosť podaného dovolania a dospel k záveru, že v danej veci nie je prípustné.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a 239 O.s.p.

Prípustnosť dovolania podľa § 239 O.s.p. v predmetnej veci neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska, a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (vid' napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise „Zo súdnej praxe“ pod č. 38/1998 a č. 23/1998).

Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

1. Dovolateľka namieta, že jej súdy odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

1. a/ Dovolateľka tvrdí, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. došlo tým, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania, bez jej účasti a možnosti vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

V preskúmvanej veci dospelo exekučné konanie do štádia posudzovania splnenia tých zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie. Dovoláním je napadnuté rozhodnutie vydané v tomto štádiu exekučného konania.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pri tom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinná osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p. V štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva

dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.) – postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovieť žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinnej.

Ak teda dovolateľka vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. z toho, že súdy vykonali „dokazovanie“ bez nariadenia pojednávania a v jej neprítomnosti, ide o námietku neopodstatnenú (porovnaj tiež I. ÚS 359/2012, I. ÚS 332/2012, m. m IV. ÚS 461/2012, II. ÚS 160/2013, III. ÚS 264/2012, III. ÚS 595/2012, III. ÚS 433/2013, III. ÚS 455/2013, I. ÚS 14/2014).

Z dovolania vyplýva tiež názor oprávnenej, že súdy nezistili v potrebnom rozsahu skutkový stav. Namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. (výlučne ktorá by, ako už bolo uvedené, mohla v danom prípade založiť prípustnosť dovolania oprávnenej). Vytýkaná neúplnosť alebo nesprávnosť by mohla byť (prípadne) spojená s procesnou vadou konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., vada tejto povahy ale prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nezakladá.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že namietaným postupom súdov nebola oprávnenej znemožnená realizácia jej procesných oprávnení.

1.b/ Oprávnená namietala aj to, že v prípade zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre to neboli splnené zákonom stanovené podmienky, jej bolo odopreté právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

Právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu (§ 35 zákona č. 244/2002 Z. z.). Tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov (§ 44 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z.). Exekučný súd je povinný nakladať s takýmto rozsudkom rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. V opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný postup

v prípade, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného všeobecným súdom a iný prístup, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného v rozhodcovskom konaní.

Otázkami procesného postupu exekučného súdu podľa ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku pri posudzovaní materiálnych a formálnych predpokladov pre vykonanie exekúcie v prípade, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, rovnako tak oprávnenie exekučného súdu preskúmať rozhodcovský rozsudok v zmysle § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní vyriešila súdna prax vo svojej judikatúre (R 46/2011 a R 47/2011) takto:

„Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok.

Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd.

Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom, v exekučnom konaní je však zo zákona oprávnený a povinný preskúmať rozhodcovský rozsudok z hľadísk, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní“.

Napokon Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu 29. novembra 2012 prijalo ďalšie rozhodnutia na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v znení týchto právnych viet:

„Aj v prípade, že spotrebiteľ nevyužije právnu možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2012, sp. zn. 5 Cdo 230/2011).

Už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je exekučný súd, konajúci o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne.

Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je oprávnený vyvodit' všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou viazaná.“ (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2012, sp. zn. 6 Cdo 105/2011).

Z uvedeného plynie záver, že exekučnému súdu nie je možné upierať oprávnenie preskúmať rozhodcovský rozsudok z vyššie uvedených hľadísk, a to aj pokiaľ ide o platnosť rozhodcovskej zmluvy (doložky) podľa hmotného práva, nevynímajúc od toho neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách, pre ktoré sa tieto zmluvy považujú za neplatné (§ 52 a násl. Občianskeho zákonníka). Z uvedeného hľadiska dovolací súd nezistil, že by procesným postupom súdu boli prekročené zákonné medze vychádzajúce z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku alebo z ustanovenia § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa podľa názoru dovolacieho súdu nemožno považovať ani za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. arbitrárne (zjavne neudržateľné), pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov extrémne neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Posúdenie toho, či súdy použitý predpis aplikovali správne alebo či z neho vyvodili správne právne závery, by prichádzalo z pohľadu dovolacieho súdu do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že postupom súdov v preskúmvanej veci, ktorým bola žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá, nebola oprávnenej odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Obdobne závery k argumentom dovolateľky zaujal dovolací súd napr. vo veciach sp. zn.

2 Cdo 5/2012, sp. zn. 3 Cdo 146/2011, 3 Cdo 219/2012, 3 Cdo 193/2012, 3 Cdo 191/2012, 5 Cdo 100/2012, 5 Cdo 112/2012, sp. zn. 6 Cdo 228/2011.

Pokiaľ dovolateľka sa nestotožnila s dôvodmi, pre ktoré súdy zamietli jej žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a v tejto súvislosti videla porušenie jej práv na súdnu ochranu a spravodlivý proces, treba uviesť, že právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony (I. ÚS 50/04).

Z týchto dôvodov (1.a/ a 1.b/) dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady. Pokiaľ súd prvého stupňa predmetnú žiadosť zamietol a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, nemal ich postup za následok odňatie možnosti oprávnenej pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

2. K námietke oprávnenej, že súdy zaťažili konanie tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že procesná vada tejto povahy je relevantný dovolací dôvod, ktorý možno úspešne uplatniť vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné (o tento prípad ale v preskúmvanej veci nejde). Sama tzv. iná vada konania prípustnosť dovolania nezakladá (pre účely preskúmvanej veci viď § 239 O.s.p. a § 237 O.s.p.).

3. Dovolateľka tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením

veci sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. (iba výskyt ktorej v konaní na súdoch nižších stupňov by v danej veci mohol založiť prípustnosť dovolania oprávnenej). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (iba) procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad vo veciach sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 49/2012).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných vád konania tvrdených dovolateľkou (§ 237 písm. f/ O.s.p.), nevyšli najavo ani iné procesné vady konania vymenované v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní úspešnému povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. marca 2014

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková